

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 9 marca 2016

Adam Bodnar

VII.600.14.2016.AMB

Pan
Stanisław Piotrowicz
Przewodniczący Komisji
Sprawiedliwości i Praw Człowieka
ul. Wiejska 4/68
00-902 Warszawa

W piśmie z dnia 17 lutego 2016 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka zwróciła się do Pana Przewodniczącego z wnioskiem o powołanie podkomisji ds. wykonywania przez Polskę wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Jako Rzecznik Praw Obywatelskich wyrażam głębokie poparcie dla tej inicjatywy. Uważam, że wpływa ona na podniesienie standardu ochrony praw człowieka wynikającego z konwencji międzynarodowych.

Zgodnie z art. 208 ust. 1 Konstytucji RP Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży praw i wolności człowieka i obywatela znajdujących źródło zarówno w ustawie zasadniczej, jak i w innych aktach prawnych, w tym aktach prawa europejskiego i międzynarodowego. Z faktu, że Polska od 1993 roku jest stroną Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a także mając na uwadze to, że uznaje ona jurysdykcję Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej także jako: ETPCz) do przyjmowania skarg indywidualnych, wynika nie tylko zobowiązanie do wprowadzania rozwiązań legislacyjnych pozostających w zgodzie z konwencyjnymi standardami, ale także zapewnienia wykonywania orzeczeń tego Trybunału.

W przeszłości Rzecznik niejednokrotnie zwracał uwagę na celowość wypracowania systemowego rozwiązania w celu należytego wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz wspierał podejmowane przez Ministerstwo Spraw

Zagranicznych działania zmierzające do wzmocnienia instrumentów zapewniających zgodność polskiego ustawodawstwa ze standardami praw człowieka określonymi w Konstytucji RP oraz Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zob. wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 11 lutego 2014 r. do Marszałka Senatu RP oraz Marszałka Sejmu RP, znak sprawy: I.600.1.2014.KM).

Także Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy wielokrotnie podkreślało kluczową rolę zaangażowania krajowych parlamentów w proces implementacji orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz konieczność wprowadzenia regularnej i rygorystycznej kontroli nad wykonywaniem orzeczeń Trybunału. Dla przykładu, w rezolucji nr 1787 (2011) z 26 stycznia 2011 roku, dotyczącej implementacji orzeczeń ETPCz, jako główną przyczynę wpływającą na słabą realizację wyroków tego Trybunału wskazano brak istnienia efektywnych, krajowych mechanizmów powołanych do realizacji tego zadania. Zgromadzenie apelowało o pilne wprowadzenie na poziomie państw członkowskich Rady Europy rozwiązań w zakresie nadzoru parlamentów nad wykonywaniem orzeczeń ETPCz. Podobnie, w rezolucji nr 1823 (2011) z 23 czerwca 2011 roku, dotyczącej działalności krajowych parlamentów w obszarze ochrony praw człowieka, przypomniano, że państwa członkowskie zobowiązane są do efektywnej implementacji międzynarodowych regulacji dotyczących ochrony praw człowieka, co wiąże się m.in. z obowiązkiem terminowego wdrażania wyroków ETPCz. Jako jeden ze skutecznych środków czuwania nad wykonywaniem przez rządy orzeczeń Trybunału wskazano sprawowanie w tym zakresie nadzoru przez struktury utworzone w ramach krajowych parlamentów.

Ponadto, w raporcie z dnia 9 września 2015 r. „Implementation of judgments of the European Court of Human Rights” przygotowanym przez Pana Klaasa de Vriesa, zwrócono uwagę na duże znaczenie współpracy krajowych parlamentów w procesie wdrażania orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz wskazano na utworzenie w 2014 r. w Polsce sejmowej podkomisji ds. wykonywania orzeczeń ETPCz jako przykład pożądanых działań wpływających na efektywność implementacji wyroków. Niemniej jednak, powołane komisje by osiągnąć zamierzony cel, w ocenie autora raportu, winny być wyposażone w kompetencje umożliwiające podejmowanie aktywnych działań zmierzających do realizacji ich zadań.

W mojej ocenie powołanie podkomisji sprzyjać będzie przeprowadzaniu regularnej, stabilnej oraz efektywnej kontroli nad działalnością rządu w zakresie wykonywania wyroków Trybunału, a także przyczyni się do przejrzystości proponowanych sposobów wykonywania orzeczeń.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.), zwracam się do Pana Przewodniczącego z uprzejmą prośbą o rozważenie realizacji postulatu powołania podkomisji ds. wykonywania przez Polskę wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, co – w mojej ocenie – przyczyniłoby się do zapewnienia skuteczniejszej ochrony wolności i praw człowieka i obywatela w naszym kraju.

Podpis na oryginale